

คู่มือการปลูกไม้โตเร็ว

กระถินเทพา

ACACIA MANGIUM WILLD.

ชื่อวงศ์ FABACEAE – MIMOSOIDEAE

ชื่อพื้นเมือง กระถินเทพา, กระถินซาบารห์ (ภาคกลาง)

กระถินเทพาเป็นพืชตระกูลถั่วชนิดหนึ่ง ส่วนใหญ่พบที่ความสูงไม่เกิน 100 เมตร
จากระดับน้ำทะเลเป็นพืชที่ชอบความชื้นแต่ไม่ชอบอากาศหนาวเย็น

ลักษณะทั่วไป

ลำต้น มีสีเทาหรือเทาอมน้ำตาล ค่อนข้างหนา เมื่อแก่เปลือกจะหยาบ ไม่มีกิ่งแขนงมาก
เนื้อไม้ส่วนกระพี้บาง สีค่อนข้างอ่อน ส่วนแก่นมีสีน้ำตาล

ใบ มีลักษณะเป็นใบเดี่ยวมีเส้นใบขนานกัน ขนาดอาจโตถึง 10 x 25 เซนติเมตร

ดอก เป็นดอกช่อรูปทรงกระบอกแบบทางกระรอก สีขาวครีม ยาวประมาณ 10 เซนติเมตร

ผลและเมล็ด มีลักษณะบิดไปมาเป็นกลุ่มก้อนแน่น เมื่อแก่มีสีน้ำตาลเข้ม เมล็ดมีสีดำขนาด
5-3 มิลลิเมตร เกิดเรียงไปตามความยาวของฝักและยึดติดกับฝักด้วยรก ซึ่งมีสีเหลืองสด

ที่มา : ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้, กระถินเทพา, 2556

การเตรียมกล้าไม้

กระถินเทพาอาจขยายพันธุ์ได้ด้วยวิธีการปักชำหรือตอนกิ่ง แต่เมื่อจะปลูกเป็นจำนวนมาก ควรขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดเพราะสะดวกและได้ต้นที่มีรากแก้ว ทำให้แข็งแรงและเจริญเติบโตเร็ว ขั้นตอนการเตรียมกล้าไม้มีขั้นตอนดังนี้

1. นำเมล็ดแช่ในน้ำร้อนอุณหภูมิ 80-100 องศาเซลเซียส อัตราส่วนเมล็ดกับน้ำควรเป็น 1 ต่อ 10 โดยปริมาตร แช่นานประมาณ 30 วินาที จากนั้นแช่ในน้ำเย็น อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส ทิ้งไว้ 1 คืน

2. เตรียมวัสดุในกระบะเพาะเมล็ด โดยเป็นดินร่วนผสมทราย อัตราส่วน 1 ต่อ 1 โดยปริมาตร จากนั้นโรยเมล็ดลงเป็นแถว ๆ ในกระบะเพาะแล้วกลบด้วยทรายละเอียด เมล็ดจะเริ่มงอกหลังจากเพาะประมาณ 3-8 วัน

3. การย้ายชำควรทำหลังจากเมล็ดงอกประมาณ 15 วัน วัสดุชำใช้อัตราส่วนดินร่วนต่อปุ๋ยคอกต่อทราย เป็น 2:1:1 ก่อนการทำการย้ายกล้าควรรดน้ำกระบะเพาะและถุงเพาะให้ชุ่มเสียก่อน

4. การดูแลรักษา ให้น้ำต้นกล้าในเวลาเช้าหรือเย็น หรือเมื่ออากาศไม่ร้อนจัด ใช้ระยะเวลาประมาณ 3-6 เดือนก่อนนำไปปลูก

พื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูก

ไม้กระถินเทพา เป็นไม้ต่างประเทศที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ ป่าจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของไม้กระถินเทพา ได้แก่

1) อุณหภูมิ โดยทั่วไปไม้กระถินเทพาจะขึ้นในพื้นที่ที่มีอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดระหว่าง 13-21 องศาเซลเซียส

2) น้ำฝน กระถินเทพาเป็นไม้ที่ขึ้นบนที่ชุ่มชื้น ความแห้งแล้งจะทำให้การเจริญเติบโตลดลงมาก ปริมาณน้ำฝนในแหล่งธรรมชาติสามารถมีได้ตั้งแต่ 1,000-45,000 มิลลิเมตรต่อปี

3) ดิน กระถินเทพาสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพดินหลายชนิด เช่น ดินที่มีหินปะปน ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนในบริเวณที่ลุ่ม ซึ่งยังเจริญได้ดีในดินที่เป็นกรด ช่วง pH 4-6

การปลูก

ต้นกล้าที่ใช้ปลูกควรมีอายุประมาณ 3-6 เดือน หรือมีความสูงตั้งแต่ 30-50 เซนติเมตร ก่อนย้ายต้นกล้าไปแปลงปลูก ควรมีการตัดแต่งรากที่งอกออกมานอกถุงเพาะชำและรดน้ำให้ชุ่ม ก่อนย้ายไปปลูก ขั้นตอนการปลูกมีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดฤดูปลูก โดยทั่วไปควรปลูกในฤดูฝน เพราะจะทำให้ต้นกระถินเทพา มีช่วงรับน้ำฝน เพื่อการเจริญเติบโตได้ยาวนานเพียงพอ โดยทั่วไปควรเริ่มปลูกในช่วงมิถุนายน ถึงสิงหาคม

2. การเตรียมพื้นที่ปลูก กระถินเทพาเป็นพืชที่มีความต้องการแสงแดด ดังนั้นพื้นที่ปลูกควรเป็นที่โล่งแจ้ง ในพื้นที่ซึ่งมีวัชพืชมากควรมีการเตรียมดินให้ดีเป็นพิเศษ เพื่อลดปัญหา การกำจัดวัชพืชให้น้อยลง เนื่องจากกระถินเทพามีคุณสมบัติเติบโตช้าในระยะแรก

3. ระยะปลูก ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สภาพพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน เงินลงทุน การใช้ประโยชน์และความสะดวก ในการทำงานสำหรับ ปลูกไม้โตเร็วโดยทั่วไปนิยมใช้ระยะ 2x2 เมตร (400 ต้น/ไร่) แต่ถ้าปลูกในพื้นที่จำนวนมาก ควรใช้ระยะ 3x1 หรือ 3x2 เมตร เพื่อให้เครื่องจักรสามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้

4. วิธีปลูก หลุมปลูกควรเตรียมให้มีขนาดใหญ่กว่าขนาดของถุงเพาะชำเล็กน้อย การปลูกควรตั้งลำต้นให้ตรงให้ระดับคอรากอยู่ต่ำกว่าระดับผิวดินเล็กน้อย เมื่อปลูกเสร็จ ให้กลบดินให้แน่น

การดูแลรักษา

กระถินเทพา เป็นพืชที่เติบโตช้าในระยะแรก ดังนั้นในระยะ 1-2 ปีแรก ต้องมีการดูแลรักษาที่ดี

1) การปลูกซ่อม ควรทำให้เร็วที่สุด โดยให้ทันฤดูเดียวกัน ใช้ต้นกล้าที่ได้รับการดูแล อย่างดีและควรมีปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต

2) การให้น้ำ ถ้าปลูกในตอนฤดูฝนจะสามารถอยู่รอดได้ในฤดูแล้งปีถัดไป โดยไม่ต้องมีการให้น้ำ

3) การกำจัดวัชพืช ทำปีละ 2 ครั้งคือ ครั้งแรกในระหว่างฤดูฝน (กรกฎาคม-สิงหาคม) และครั้งที่สองก่อนเข้าฤดูแล้ง (พฤศจิกายน-ธันวาคม)

- 4) การใช้ปุ๋ย กระทบดินทพามีการตอบสนองต่อปุ๋ยต่ำ แต่ถ้าดินขาดความสมบูรณ์ ควรมีการใส่ปุ๋ยบ้าง สูตรปุ๋ยและปริมาณการใช้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของดิน
- 5) การป้องกันโรคและแมลง ในปัจจุบันพบโรคไส้ฟัก ซึ่งเกิดจากเชื้อราฟุสสีขาวเข้าทำลายเนื้อไม้ กระทบดินทพ หากมีการปลูกป่าเป็นไม้ชนิดเดียวจะก่อให้เกิดโรคไส้ฟักได้ง่าย
- 6) การทำแนวกันไฟ กระทบดินทพเป็นไม้ผลัดใบ ใบใหญ่หนาและพื้นดินบริเวณโคนต้นไม้ไม่ค่อยมีวัชพืชขึ้น การเกิดไฟป่าจึงเกิดค่อนข้างยาก แต่ก็ควรทำแนวกันไฟโดยกำจัดวัชพืชก่อนถึงฤดูแล้ง
- 7) การตัดสางขยายระยะ ขึ้นอยู่กับระยะปลูกและสภาพแวดล้อม โดยเริ่มตัดสางเมื่อการขยายตัวของลำต้นมีอัตราต่ำ ทั้งนี้ควรพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์ของไม้ที่ถูกตัดสางอีกด้วย

การตัดฟัน

อายุการตัดฟันของไม้โตเร็วขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ปลูก การเจริญเติบโตและการใช้ประโยชน์ของเนื้อไม้ โดยทั่วไปกำหนดอายุการตัดฟันของไม้กระทบดินทพไว้ตั้งแต่ 6-20 ปี การโค่นล้มควรทำตอนต้นฤดูแล้ง การลอกเปลือกและทอนไม้ควรทำทันทีหลังจากโค่นล้ม เพราะหากทิ้งไว้นานจนแห้งจะทำได้ยาก ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือการทำลายต่อที่ทำได้ค่อนข้างยาก นิยมใช้สารเคมีโซเดียมอาร์ซีไนท์ 5 เปอร์เซ็นต์ รถบริเวณต่อให้ตอหยุดแตกหน่อ กระทบดินทพ อายุ 7 ปี สูงประมาณ 26.9-35.5 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางระดับอก 20.9-28.7 เซนติเมตร

การใช้ประโยชน์

กระทบดินทพเป็นไม้โตเร็วที่เหมาะสมสำหรับนำมาทำไม้แปรรูป เฟอร์นิเจอร์หรือไม้โครงสร้างต่าง ๆ ที่ไม่ต้องรับน้ำหนักมากนัก ไม้อัด และเยื่อกระดาษ ทั้งนี้ไม้กระทบดินทพอาจเป็นไม้โตเร็วที่ขายได้ราคาดีกว่าไม้โตเร็วชนิดอื่น เนื่องจากลำต้นตรง ลักษณะเนื้อไม้แปรรูปง่าย มีความถ่วงจำเพาะประมาณ 0.56 น้ำหนัก/ปริมาตร นอกจากนี้ไม้กระทบดินทพ ยังสามารถใช้เป็นไม้ฟืนได้ดี เพราะมีค่าความหนาแน่นและค่าความร้อนที่สูงประมาณ 4800 – 4900 แคลอรี/กรัม

